

Gijs Kerbosch: 'Kytopia is in alles een bijzondere plek. De ultieme creatieve werk- en woonplek, denk ik. Iedereen werkt samen, maar niets is verplicht. Er zijn geen regels, zo van: elke woensdag samen lunchen. Is helemaal niet nodig. Mensen zoeken elkaar op als ze dat nodig vinden. En dat doet iedereen bij Kytopia. Er wordt letterlijk genre doorbrekende muziek gemaakt.'

De utopie voorbij

Een naar eigen inzicht in te richten creatieve broedplaats, waar muziek maken, wonen en chillen samenkomen. En waar plek is voor een compleet orkest. Dat klinkt als een utopie. Niet in het geval van Kytopia in Utrecht.

‘Dit hier heeft niemand, nergens, weet je wel’

Een echte rafelrand kun je het niet noemen. In die zin dat Kytopia niet aan de rand van de stad ligt, maar er middenin. Vanaf de waterkant van de Zeedijk – de Utrechtse gracht waar aan Kytomans broedplaats zetelt – is het zicht op de Dom even helder als onontkoombaar. Aan de straatkant verraadt weinig dat achter deze muren van alles gaande is. Spijlen van een ijzeren hek, een kantorenblok, een loods, een rijtje sjofele huizen: veel meer is er van buitenaf niet te zien. Alleen een muurschildering (een mannetje met trompet dat een partij instrumenten omver blaast) geeft passanten een zweem mee van de creatieve energie die binnen volop knettert.

Dat doet het volgens de bewoners al vanaf de start in 2010. Het jaar nadat **Colin Benders** alias Kytoman had besloten om te stoppen met zijn hiphoporkest, op het voorlopige top punt van zijn komeetachtige roem. Het idee voor Kytopia leefde bij hem daarvoor al. Benders: ‘Eigenlijk is het hele concept voor dit terrein geboren op Oerol, waar ik was met mijn vader. Daar hebben we veel gepraat over wat we misten: een soort creatieve speeltuin, waar je alle faciliteiten bij de hand hebt om muziek te maken en op te nemen. Zodat je over al die praktische zaken niet hoeft na te denken en iedereen al zijn energie in het creatieve kan stoppen.’ Nadat Colins vader op een dag tegen deze leegstaande loods van een houtzagerij aan fietste, kwamen ideaalplaatje en praktijk al snel samen. Zeker omdat in het ideale scenario ook woningen onderdeel uitmaakten van de broedplaats. Die bleken zowaar voorhanden op de Zeedijk. Tot de onbekende dag dat de sloophamer arriveert om ruimte te maken voor nieuwe appartementen, mogen de ‘Kytopianen’ van projectontwikkelaar en gemeente hier hun gang gaan.

Vibes vloeien

Veel van de mensen die op Kytopia rondlopen kennen elkaar al jaren. Waarvan precies? Ze weten het zelden in één keer te benoemen. Van ‘eerder’, dat vooral. Van de Utrechtse bandjesscene, van chillen in de stad, van skaten in het Griffpark. (Niemand die dus vreemd opkijkt als ook een bedrijfje dat skateboards en skatekleding ontwerpt – Falus Skateboarding geheten – een plek vindt op Kytopia). Wat ze hier met z’n allen op Kytopia doen, deden ze daarvoor eigenlijk ook al. Maar dan verspreid over heel Utrecht. Nu is al het creatieve geconcentreerd op één plek, zonder praktische drempels,

waardoor de vibes voelbaar vloeien. Meer en makkelijker dan voorheen, en vaak ook op onverwachte momenten.

Arts The Beatdoctor illustreert hoe dat in de praktijk kan gaan. Hij is buurman van Colin, woont boven zijn eigen studio en werkt aan een nieuw album.

‘Laatst was ik met een track bezig waar ik niet helemaal uitkwam. Dus liep ik een beetje verloren op Kytopia rond. En kwam ik dj Mike Mago tegen: iemand die stevige dance produceert, totaal iets anders dan wat ik maak. Hij had wel even een kwartiertje, dus heb ik hem in mijn studio het nummer laten luisteren. Hij gaf meteen een paar tips waar ik uiteindelijk verder mee kon.’ Arts The Beatdoctor, van wie sommigen op Kytopia pas na lange tijd ontdekken dat hij ook naar de naam **Bas** luistert, benadrukt hoe anders dan voorheen zo’n proces verloopt. ‘Op zich kende ik Mike al, dus ik had hem ook kunnen bellen. Maar dan was het echt zo gegaan van: heb je morgen tussen vijf en zeven tijd om mijn track te komen beoordelen? Op deze manier is het ongedwongener, vrijblijvender. Bovendien had ik dan waarschijnlijk eerder iemand gebeld die muzikaal meer in mijn straatje past.’

Samenballing van energie

Dat is nog zo’n typisch kenmerk van Kytopia: allerlei soorten stijlen en genres lopen kriskras door elkaar. Geen band zit in één hokje, haast geen muzikant zit in één band, legt **Kapabel** – die eigenlijk **Abel** heet – uit. Hij is frontman van De Avonduren, een hiphopformatie met sprookjesachtige teksten. ‘Naar buiten toe lijkt het voor sommigen misschien vooral een jazzy ding. Maar er gebeurt veel meer onder de vlag van Kytopia. Black Sun Empire bijvoorbeeld is keiharde dubstep, die gasten lopen hier ook rond. En wat wij doen is weer totaal iets anders dan wat “Kyte” doet. Maar alle bandleden van De Avonduren zitten ook in zijn orkest. Dus dat beïnvloedt elkaar allemaal continu.’

Het klinkt als een bonte carrousel van muzikanten die nu eens de ene kant op draait, dan weer de andere. En het oogt zoals het klinkt. Op een willekeurige woensdag is er van alles gaande. Kytoman geeft interviews over zijn komende album en tournee. Twee bands zijn tegelijkertijd een busje aan het inladen. De Avonduren hebben vanavond een optreden in Heerlen, de leden van La Boutique Fantastique mogen naar Vera, in Groningen. Een klein jongetje helpt met het sjouwen van spullen, een rondscharrelend hondje bedelt bij iedereen die maar

‘We hadden geen idee wat de verbouwing zou kosten. Wat kost een gipsplaat?’

iets richting mond beweegt. Pauzerende muzikanten houden een balletje hoog, achteloos een sigaretje in de hand houdend. Het zijn taferelen die passen bij de vrijplaats die Kytopia vormt. Waar relatieve buitenstaanders overigens net zo goed welkom zijn, mits ze in de ogen van Kytoman iets toevoegen. Zoals **Arjen de Vreede**, beter bekend als **DJ DNA**. Het voormalig lid van nationale trots Urban Dance Squad heeft op veel plekken in binnen- en buitenland gewerkt. Hij zegt zich volledig op zijn plek te voelen in Kytopia, waar hij bezig is met het mixen van zijn soloalbum. In de analoge studio, tussen vintage ogende mengpanelen, apparatuur met allerlei uitslaande metertjes en ronddraaiende spoelbanden. ‘Het is hier een samenballing van energie, op een positieve manier. Echt een liefdevolle omgeving, liefde voor muziek bedoel ik dan. Daar floreer ik zelf ook in. Mijn eigen producties zijn hier in een soort stroomversnelling gekomen. Je wordt echt voortgestuwd door wat er allemaal gebeurt. Ik moet zeggen dat dit de eerste keer is dat ik in Nederland zo’n plek meemaak.’

Internationale allure

Niet verwonderlijk dat de leden van Kytopia graag aan het buitenland duidelijk willen maken dat er in Utrecht iets bijzonders gebeurt. Zo wordt er gedacht aan het inrichten van gastenverblijven, waardoor buitenlandse bandjes die bijvoorbeeld Tivoli aandoen op Kytopia kunnen overnachten.

Simon Akkermans ziet het helemaal voor zich. Hij maakt deel uit van C-Mon & Kypski (tweemaal Pinkpop), vriend en buurman van Colin, co-founder van Kytopia, maar momenteel vooral begeleider van bandjes die onder het Kytopia-label bezig zijn. ‘In muzikantenland leeft dit hier enorm. Als het met Kytopia is, heeft het aantrekkingskracht. Het creatieve karakter, de vrijheid: iedereen weet wat het behelst. Wij zouden het tof vinden als dat ook in het buitenland straks zo is. Dat als bands in Nederland komen toeren, ze er nog een weekendje aan vastplakken. Om hier te komen spelen, jammen, dingen op te nemen misschien.’ Voor Akkermans gaat het dan ook om internationaal willen meetellen. ‘Vanuit het gevoel: waarom zou een Nederlandse band minder aandacht verdienen dan een Engelse band? Alleen maar omdat zij uit Engeland komen? Dit hier heeft niemand, nergens, weet je wel.’

Geld kost het natuurlijk allemaal wel. Terwijl een bandje het tegenwoordig al goed doet als ze voor een optreden 800

euro vangen, weet Akkermans. ‘Wat hier gebeurt, is natuurlijk mede mogelijk omdat Kyte zijn album bijna dubbel platina heeft verkocht. En hij het graag in iets nieuws, iets creatiefs wilde investeren. Wat absoluut nog niet wil zeggen dat die investering rendabel is. Maar de intentie is ook nooit geweest geld te verdienen, dingen gebeuren hier niet uit commerciële overwegingen. We hadden ook geen idee wat de hele verbouwing van de loods zou kosten. Wat kost een gipsplaat? En hoeveel hebben we er eigenlijk nodig? Dat zijn allemaal dingen die we gaandeweg hebben ontdekt.’ Want weinig mag dan voor muzikanten zo inspirerend zijn als een broedplaats, uiteraard is er altijd ook een ander verhaal. Het verhaal van gemeentesubsidies, bestemmingsplannen, projectontwikkelaars en op onzekere termijn moeten vertrekken. Maar daar gaat geen creatief hart sneller van kloppen. Of toch wel? Voor veel bewoners lijkt die tijdelijkheid juist een enorme drijfveer. Het feit dat het hier niet eindeloos zal voortduren, geeft het gevoel dat elke dag alles eruit gehaald moet worden. ‘We hebben allemaal wel het besef dat we never nooit meer een hele straat in Utrecht gaan krijgen’, verwoordt Abel van De Avonduren de algemene gedachte. Juist geestelijk vader Kytoman ziet de betrekkelijkheid van de locatie in: ‘Als deze plek ooit eindigt, is er een dikke kans dat we een nieuwe plek vinden en daar verdergaan. Maar los daarvan ben ik steeds meer gaan beseffen dat het belangrijkste stuk van Kytopia niet zit in de stenen, maar in de unieke groep mensen. Daar kan geen sloopkogel tegenop.’

Is Kytopia eigenlijk de utopie die hij ooit voor ogen had? ‘Voor mij is het veel meer geworden dan dat. Je kunt op papier tekenen en plannen wat je wilt, maar als je de mensen bij elkaar zet, moet het allemaal nog wel gaan gebeuren. En vanaf dag één is het hier gaan vliegen. Van tevoren had ik bedacht dat ik tevreden zou zijn als er één goede plaat vanaf Kytopia zou komen. Het zijn er nu al meer. Mijn nieuwe album [The Kytoman Orchestra, dat onlangs is verschenen, red.] was er zonder deze plek simpelweg nooit gekomen. Waar anders kan je ‘s avonds met zijn allen overleggen, en ‘s ochtends met een heel orkest de studio inrollen om integraal een album op te nemen?’

www.kytopia.com